

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. v. post. iiii. d[omi]nicam. xl.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

V. Feria. v. post Letare

fontis est ad pedem montis sion descendendo in vallem Josaphat qui non iugibus aquis sed certis horis per riuum ebullit ter vel quater in ebdomada, ex quibus collectis non longe a fonte fiebat quasi stagnum: quod modo piscina: modo naratorum dicitur. Spualiter peccatorum: hiatus consideratione sue terrene fragilitatis et sic humiliat mittit ad naratoria siloe. i. ad sacram penitentie in qua operatur Christus pro nobis missus. Augustinus. Nulli ille fuisset missus nemo nostrorum fuisset ab iniquitate dimissus. Sequitur. Itaque victima que viderant eum prius. et usque elegerunt eum foras. Sed Chrysostomus. Et ista ceci constantia apparet quod forte quod sit veritas: et quod imbecille quod sit mendacium. Tertium est Christi desiderabilis benivolentia quam ostendit gratia cecum illuminatum a pharisaeis eiecit extra synagogam: quia vixit venit ad eum et dixit ei: tu credis in filium dei? Chrysostomus. Interrogat non ignorans: sed volens seipsum notum facere: et ostendens quoniam multum appretiat eum et fide. De lio est enim vnus facies voluntate dei quod de ceteris mille iniquis. Lecus autem nondum dominum noverat: quia non eum viderat. Iohannes dicit: Quis est dominus: ut credam in eum. Et dixit Iesus: Si videris eum. scilicet nunc postquam te inueni eiecit: et quod loquitur tecum ipse est. Augustinus. Hodo lauat faciem cordis eius. Sequitur. Et ille ait: Crede domino. Et proiciens adorauit eum. Beda. In quo sumendum est argumentum et exemplum ut non erecta ceruice quis dominum roget: sed supplex in terra prostratus. Exemplum itaque boni considerationis: vnus affectus exultate ut vnica eleuet conscientia a peccatis: tunc illuminamini: quod profecto fiet si veraciter confiteamini. Exemplum plura narrat ysidorus in quodam sermone. Luidaz eremite dedit dominus gratiam cognoscendi secreta cordium: hic veniens ad ecclesiam in qua sacerdos confessiones audiebat: vidit quod intrabant nigrum ad ecclesiam quos diaboli contabant: angelus vero quasi tristes a remota ibant. Cum vero redirent: alibi demones recedebant et angeli accedebant: inter quos vidit vnus quos demones catena ad collum posita ducebant cum gaudio quod ad confessionem accedens nigrior effectus est: et demones eum fortius ligauerunt. Quod videns eremita ad eum accessit: et quod viderat dicit. Unde peccator territus ait: Ego inquit in multis offendit: et crimine malignum occultauit. Quod dum postmodum confessus

fuisset: demones abierunt tristes et angeli cum gaudio accesserunt: quoniam mundus erat. Bern. Omnia in confessione lauantur.

¶ Tertius articulus. Audistis etiam. Heu time dum est quod multi sunt ceci nolentes considerare principium neque finem. Cum dicat lex. scilicet de his qui notatur infamia. quod in initium spectandum. L. de nouo. co. componendo. Finis est attendendum. l. j. Cauete a tali cecitate: quoniam dixit Iulianus. di. ca. v. Lecus non est ordinatus. Poene casum et exponere di. quod nec ceci spualiter propter considerationis defectum ordinati sunt in ordinibus angelorum: sed magis ituri vbi est vmbra mortis et nihil. etiam.

V. Feria. v. post. iij. dominicam. xl.

Ece ascendi

Emus etiam. Venit mulier sumamitis ad heliseum. iij. Re. iij. Sic veniat anima ad Christum si velit ascendere hieronymum. In hac autem historia tres notande sunt mystice significaciones ad hoc dispositiue. Prima est significatio peccatoris: et hoc per sunamitum. Sunamitis ei interpretatur misera vel captiua: Iohannes significat aiam peccatricem: cuius filius. i. opus merito vnus factus: mortuum est. Secunda est significatio timoris: et hoc per Biezem. Biezem em interpretatur vallis visio: Iohannes significat timorem penitentem ex consideratione vallis gehenne: a qua quidem timor procedit: sed non sufficit ad spualem resurrectionem. Vel dicamus quod Biezem fecit legem veterem: quod est lex timoris quod non poterat aias suscitare a peccato. Vel etiam Biezem: quod videtur se iactantem quod ibat ad mortuum suscitandum: significat opus quod fit propter laudes hominum. Tercia est significatio amoris: et hoc per heliseum. Heliseus enim interpretatur dei mei saluator: vel dei mei salutare. et fecit amorem per quem anima saluatur et viuificantur opera mortificata. vel significat legem euangelicam quod est lex amoris quod suscitatur et facit oseritare septies. i. respicere et redere ad vniuersa bona opera: et hanc etiam dicit propter septiformem gratiam spiritus sancti. Vel etiam fecit opus quod fit propter laudem dei quod est meritum vite eterne.

¶ Ece etiam. Primus articulus. In opera satisfactoria extra charitatem facta adueniente charitate

ritate viuificant. **Q** sic. **L**eu. xxv. Si at-
tenuar fuerit frater tu? **z** c. **B**lo. exponit:
q fruct? bone puerfationis debet ei? p?ura
ri ab eo tpe ex quo peccauit. **C**otra: **Q**d
nullo mō uiuit/ neq; est a pncipio viuēte/
neq; habz potentia ad vitā: nō pōt uiuifi-
cari: sed tale est opus extra charitatē scm.
Rndet **B**onaue. in. iij. di. xv. **D**uplex est
opinio. **U**na q hmoi opa impossibile est
uiuificari qntum ad meritū vite eterne: qz
nō ex charitate: neq; pnt esse ex charitate:
sed bene qntum ad merituz remissionis.
Un aliter viuificant q; opa mortificata:
q; illa ad eternā retributionē: hec solū ad
pene dimissionē. **A**lia est opinio: q; oīne
opus satisfactoriū est meritorū vite eter-
ne: z oportz illō fieri ex charitate. **P**rima
opinio est multū pbabilis. **S**ecda pō vide-
tur securior. **L**ū aut dr **B**lo. zc. **D**icēduz
q illud intelligit si statim post pctm ince-
pit cōteri. **H**ec **B**ona. **P**ro fundamē-
to. **P**ax est habere vitā nature si desit bo-
na vita. **U**n dicit **S**ene. ad **L**ucl. **N**ō q;
diu sed q; bene acta sit vita referz. **S**z heu
de vita multoz dicit **P**sal. qd dr **Q**uid?
lib. fastoz. **U**tra feris simul nullos agita-
ta p vsus. s. bonos. **S**ed qritur de opibus
bonis q; sūt in peccato: **A**n viuificant zc.
Dic mōne vt s. **E**t q; clude q; deside-
randa sit a nobis charitas. **N**ā vt dr **A**u-
gusti. **U**bi nō est charitas: qd est qd pol-
lit pdesse. **A**ud. o pecca. zc. **E**t idē **A**ug.
ait: **S**ola charitas discernit iter filios di-
e filios diaboli. **U**n nemo p̄ner ad p̄lz
deimemo saluari pōt sine charitate. **S**i
gura. ij. **R**eg. vj. **N**ihil erat in tēplo qd n̄
auro tegetet. **S**pūaliter: null? est i ecclia
tanq; mebz eius nisi sit ornat? charitate.
Ido monet **A**pls. j. **C**oz. xvj. **O**ia opa
vestra in charitate fiant.

Secūdus arti. **I**n euāgel. qd scribit
Ioā. v. cōtemplāde sunt tres verita-
tes quaz p̄sideratio zc.
Prima est vitas mirabilis opatiōis
Secda ē vitas d̄siderabilis p̄missionis.
Tertia est vitas mltiplicis resurrectōis
Prima igit zc. **Q**z vitz eadez est opera-
tio p̄ris z filij. **U**n ipē dicit: **P**z me? vsq;
q; nō opatur z ego o. **A**ug. sup **B**en. **I**n
telligendū est itaq; deū req̄uuisse a nouis
gnib; creaturaz p̄dendis: deiceps aut vsq;

q; nūc z vltra opatur creaturaz admīnī-
strationē. **S**equitur: **P**ropterea g magz q;
re. eū iudei Interfi. q; nō zc. **R**ndit **I**esus
z dixit: **A**mē dico vobis: nō pōt fili? a se fa-
cere q; q; zc. **A**ug. **F**ilio hoc est esse/ quod
posse: **Q**uia g fili? nō est a se: iō nō pōt a se
Sequit: **P**ater em̄ p̄lligit filiū zc. vsq; et
ma. de. o. vt et vos iūremi. **E**t q; dr: **P**at
nō iū. zc. s. iudiciū oē dedit filio. **S**ed hoc
dicit: q; in iudiciū nō in forma dei: sed for-
ma filij hois apparebit. **S**ecda est vitas
desiderabilis p̄missionis: q; credētib; in eū
vitā p̄mittit. **A**men amē dico vobis: q;
q; verbū meū zc. vsq; in vitā **S**icut dicit
Pau. **E**ph. ij. **P**er fidē ch̄i hitat in cor-
dibus n̄ris. z **C**ol. ij. dr: q; ch̄us est vita
n̄ra: iō q; audit verbū ei? credēdo fide for-
mata habz in seipō vitā. s. ch̄im: z hec est
vita eterna vt cōḡscant te solū deū veruz
et quē misisti **I**esum ch̄im. **H**ec vita in-
choat h̄c p̄ fidē sed p̄ficiat p̄ gl̄iam. **S**eq̄t:
Et in iudiciū nō venit. i. vt dr **A**ug. in da-
mnationē. **I**oā. ij. **Q**ui credit in filiū dei
nō iudicat. **S**equit: **S**ed transiet a mor-
te in vitā. **A**ug. **L**ū p̄solueris mortē veterē
n̄s hois: suscipies vitā noui hois. et trās-
itū facies de morte ad vitā: **A**d quā vitā:
ad eternā q; sola est vera vita. **S**i g; vt ait
ipse **A**ug. lib. de ver. dñi. tanto labore: tan-
ta cura agit vt aliquētulū plus viuaf: quō
agendū vt sp̄ viuaf: **E**t si sapiētes dicunt
q; oibus modis agūt: vt differat mortem:
q; stulti sunt q; sic viuūt vt pdant eternum
diē. **T**ertia est veritas mltiplicis resur-
rectōis q; fit p̄ filiū di. **U**n de resurrectōe
ad vitam grē dr: **A**mē amē di. vo. q; vēit
hora et nūc est qn̄ mortui. s. in pctis audi-
ent vocē filij dei: z q; audierit aure cordis
vibēt vita grē. **A**ug. **Q**uid audiet nisi obe-
diēt: q; ei credūt et fm verā fidē agūt: vi-
uunt. **I**o ps. dr: **H**odie si vocē ei? audie-
ritis nolite obtrurare cor. ve. **D**einde d̄ re-
surrectōe corpoz finali dr **V**enit hora in
q; oēs qui in monumētis sunt audiet vocē
filij dei. s. vocātis eos ad iudiciū. **E**t p̄ceq;
dent qui bona fecerūt in resurrectōnē vi-
te. quia vt dr **A**ug. **U**iuēt cū angelis dei:
qui p̄o mala egerūt: in resurrectōez iud-
icij. s. condēnatiōis. **A**ug. **H**ic iudiciū p̄
pena posuit. **Q** q; misera resurrectō: q; hoz
ribilis erit reproboz pena: eoz vitz q; nūc

v

Feria. VI. post Letare

penitere negligunt et p[ro]fiteri nolunt. **E**cce
plū. Duo em fratres erāt: vnus penitētia
rius pape alter innocens et pius: q[ui] discer
rentes ad p[ro]dicandū semel recepti sunt in
castro nobilis matrone. **U**n gaudens si
la cogitauit d[omi]ni. Nequa p[ro]p[ri]e te verecū
daru[m] secure poteris p[ro]fiteri cū sint pegrini
et ignoti. **D**ū ergo confiteret[ur] ad singula
peccata vidit frater ille innocēs de ei[us] ore
egredi bufonē turpissimū. **T**adē dū enor
me pctm[us] p[ro]fiteri voluit: horrid[us] draco ca
put emittere cepit: exire tamē nō voluit: q[ui]a
verecūdia victa: crimē illd[um] celauit: **I**ō bu
fones omnes p[ro]gressi in os ei[us] cū dra
cone redierūt. **F**ratrib[us] ergo recedētib[us]
narravit iunior penitentiario q[ui]d viderat.
Unde territus penitentiario rediit ad do
minā quā mortuā inuenit. **C**ōtristati fra
tres: ieiunijs et orōnib[us] insistūt donec ter
tia die defuncta illis apparuit: draconem
horribilē equitās: cuius collū duo serpen
tes crudeles amplexabant: et vbera eius
sugebant dentib[us] discerpēdo: oculos eius
duo bufōes horribiles possidebāt: et ex ei
ore ignis sulphure[us] fetidissim[us] exhalabat
Et etiā man[us] a duob[us] canib[us] deuorabāt:
aures eius sagittis igneis replebant: **L**u
ius etiā caput lacerte venenosissime cor
rodebāt: **U**nde fratres territi corruerūt.
Quibus illa: **A**mici dei omnipotentis ne ti
meatis: **E**go sum infidelissima p[ro]die vni
vestrum confessā: fiete tamē: quia peccatū
quod cum cōsanguineo cōmissi ex pecūdia
celauit: ideo p[ro]p[ri]o damnata sum. **Q**uaz
penitentiario ex parte dei adiurauit vt di
ceret quid illa p[ro]p[ri]e diuersitas signaret.
Illa respondit: **L**acerte puniūt me pro ca
pitis sup[er]fluo ornamento. **B**ufones puniūt
impudicos aspectus. **S**agitte nefarios
auditus. **I**gne sulphureo puniūt os p[ro]pter
blasphemias et diffamatiōes et varias cā
tilenas et oscula turpia et vaniloquia: insu
per p[ro]pter impudicos contactus et ample
xus. **S**erpentes vbera mea sugūt et mor
dent et cingunt collum meuz. **C**anes p[ro]
manus meas corroduunt quas ad nutrie
dum canes extendi plus q[uam] ad christi pau
peres: et quoniam eas anulis et gemis sup
flue et luxuriose ornauit: et ad impudicos
p[ro]p[ri]e protendit: **H**unc etiā crudelissimū
draconē equito q[ui] concubitus luxuriosos

a quo viscera et muliebria intolerabiliter
p[ro]buruntur cum femorib[us] et tibijs. **R**ech
sita autē si suffragijs iuuari posset. **H**orri
biliter respōdit: **N**ō. **E**t subito draco ter
ribiliter eam cruciās ad infernū traxit et
euauit. **Q**uā misera reprobor[um] cōdicio: q[ui]
niam vt cantat ecclesia **I**n inferno nulla
est redemptio.

Tertius art. **A**udist[is] rē. **L**auete ne
cistis de numero eor[um] qui p[ro]cedunt in
resurrectiōz iudicij: sed sic nūc viuatis vt
tūc in resurrectiōne vite p[ro]cedatis: quam
maxime desiderare debemus. qm̄ sicut de
lex. **L**. de epis[copis] et clericis. **l**. **Q**uisq[ue]. **P**ost
labores vita quietā est eligenda. sed vitā
illam quietā eterne beatitudinis q[ui]s obrui
nebit: **C**erte illi tm̄ qui nūc fideliter deo
obediunt. **N**ā quicūq[ue] est infectus quacūq[ue]
q[ui] labe peccati moralis: nō est de ecclesia
Ut h[ic] de pe. dis. j. ca. **E**ccl[esi]a. **D**e ecc[lesi]a
in q[ui] neq[ue] militanti neq[ue] a fortiori trium
phanti. **A**udire. **A**n rōnabile esset et iustū
Regis p[ro]ditores siml[iter] euz fidelib[us] militib[us]
a rege honorari: **E**xpone et applica **H**orā
do illd[um]. **j**. **L**oz. **ij**. **U**nusquisq[ue] p[ro]p[ri]a mer
cedē accipiet fm̄ suū labore.

Feria. vij. post. iij. dñicam. xl.

Ecce ascēdi
mus rē. **D**ensus est sup
puerū trib[us] vicib[us]. **ij**. **R**e.
xyj. **S**ic spūaliter merit[us] ch[risti] sup[er] eos q[ui]
ascēdunt hierl[os]maz. **H**elias q[ui] p[ro]p[ri]e inter
tatur deus dñs: ideo signat ch[rist]m. **S**icut
autē helias trib[us] vicib[us] mensus est sup[er] pue
rum suscitandū: ita ch[rist]s trib[us] vicib[us] men
sus sup[er] genus humanū suscitandū mortu
um. **i**. **t**ripliciter se hominib[us] p[ro]formauit et de
scēdit. **P**rimo i[n] incarnatiōe p[ro] quā vt d[icitur]
Phil. ij. **I**n similitudinē hominū factus est et
habitu inuentus vt homo. **S**ecūdo i[n]
conuersatiōe. **Baruch. ij**. **C**um hominib[us]
conuersatus est. **T**ertio i[n] passiōe q[ui]i
i[n] cruce quasi omēs amplecti cupiēs. **Jo**
an. xij. **E**go si exaltatus fuero a terra oia
traham ad me rē.
Ecce rē.